

potrosi razpadlo, na zraku gašeno apno ali pa nekaj pepela po korenjevi gredi. Če je vreme nekaj bolj vlažno, vzraste korenje neizrečeno debelo in je tako sladko in okusno kakor nobeno drugo, ki se ni na povedani način vzrejalo. Metenica, ščavje postane zelo dolgo in korenje po 8 centimetrov v prerezu debelo. Tudi v na novo prekopani ledini, ki je za vrt namenjena, korenje dobro stori, ker korenine, kakor v rigolani prsti, brez opovire globoko segati morejo.

Kako in zakaj borovje ali hojčje zarezati.

M. Ni kmalu gozdnega drevesa, ki bi se tako lahko dalo zarediti, kakor je ravno borovec ali hojka. Zato hočemo tukaj nakratko povedati, kako je treba onemu ravnati, ki si hoče kos zemljišča z borovjem ali hojčjem zasaditi. Koliko je še pustega in golega zemljišča, bodi si po ravni ali po strmi, kjerne raste nič, nego nizko vresje, na katerem bi pa bor ali hojka prav dobro storila. Hojka ali borovec se zasaadi ali po semenu ali po sadikah. Najbolj priporočajo setev v luknje. Trije moški to delo hitro in takole opravijo. Prvi moški naredi z motiko na jeden mahljej jamo v zemljo, ki ni pregloboka, drugi nosi dobre prsti ali v vrečici ali jerbasu ali v predpasniku, kakor mu to pač najboljše kaže, in potrosi perišče dobre prsti v narejeno luknjo in na to položi tretji blizo 10 zrnj semena v luknjo, jo zagrebe in nekoliko potepta. Seme se pa ne sme globokeje zagrebsti ko k večemu 2 milimetra. Če na semenski luknji mala jamica ostane, je to dobro, da se more v nji deževnica nabirati in tako seme vlažno ostati. Ako se vrh tega semenska jamica še s kakim kamnom ali kako drugo rečjo, ki je ravno pri rokah, zavaruje, je to prav dobro. Semenske luknje se narejajo po meter narazen. Poseje se vedno več zrnj v jedno luknjo, zato, ker marsiktero zrno ne požene in ker se sadike, če jih več na mestu vzraste, jedna drugo varuje. Tudi je tako mogoče, ako sem ter tje iz ktere luknje nobeno seme ne požene, izostale sadike s preobilnimi iz drugih lukenj nadomestiti. Kdor si pa hoče s sadikami zasajati, ta si mora poprej sadike v posebnih sadičnih gredicah vzrediti. Zato se v pripravljeni gredi s palčico potegnejo žlebiči 12—15 centimetrov vsak sebi. V te žlebiče se poseje seme in na 2 milimetra globoko s prstjo pokrije. Globokeje ne kaže. Dobro je ga nekoliko poteptati. Greda se pokrije s smrečjem, da setev vlažna ostane in da solnčni žarki mladih sadik ne opečejo. Ko šilovje staremu smrečju začne odpadati, se to nadomesti z novim. Dve leti stare sadike se populjo in sopet po vrsti okoli 10 centimetrov narazen posadijo. Tako se dobijo dosti močnejše sadike. Dve leti pozneje se sadike še le presade na svoje pravo mesto. Okoli 50 let staro borovje ali hojčje je za podiranje.

M. Rane na sadnih drevesih. Kedarkoli se sadno drevo tako ali tako rani, je prvo, da se

ranjeno mesto zračnega pristopa skrbno varuje. Površne rane, ko je samo koža in ličje poškodovano, če se drevo udari ali ga zajec oglođa, je najboljše z drevesno mažo zamazati. Ta se naredi iz ilovice, kravjeka, nekoliko pepela in telečje dlake. S to mažo se rana prej ko mogoče zamaže najbolje, dokler se še ni posušila. Pri globokih ranah, ki segajo v les in stržen, najboljše služi premogov katranovec. Če je preredek, pomeša se nekoliko z premogovim pepelom, da se zgosti. Tudi tenka ilovica ali saje so dobre. Ta maža se razmaže z dolgim šopkom po ranah. Tudi mah, kakor po lesovju raste, je dober pomoček, če se z njim rane trdno obvežejo. Zaceljene rane se morajo pa skrbno odvezati, da se zraka in solnca zopet privadijo.

M. Akacije dajejo dobro kolje za vinograde. Da dajejo akacije dobro kolje za vinograde, to je že znana reč. V ta namen so drevesca naj pripravnejša, ko so okoli 5 let stara. Da bi se pa še s kreosotom napojil les, to se, kakor skušnje kažejo, vendar ne izplača. Les, ki se s kreosotom napoji, postane bolj trpežen, ali predrago pride.

Sejmovi na Štajerskem 21. aprila sv. Ilj pri Turjaku, Rogatec, Cirkovice, Središče, sv. Lenart v Slov. gor. Vojnik, 23. aprila sv. Jurij na Pesnici, Hoče, Ptuj, Kaniža, sv. Mohor, Ivnik, sv. Ožvat na Nemškem, 24. aprila Mozirje, Zdole, sv. Jurij na južnej železnici, 25. aprila Klein, Hörbing, Dobrovlje, sv. Jurij na Ščavnici, Obrajna, Vozenica, Kostrivnica, sv. Jurij pod Tabrom, 26. apr. Kozje!

Sejmovi na Koroškem. 21. aprila Gradišče, 23. Gutštajn, Milštatt; 23. aprila Trg; 25. aprila Mauten.

Dopisi.

Iz Travnika v Bosni. Čedalje bolj se moramo prepričati, da so bosenski turčini bili močno na boj pripravljene. Kajti zaporedom iztaknemo skrito orožje in strelivo. Posebno veliko najdemo takih rečij v džamijah ali mohamedanskih cerkvah. Naš ženijski oddelek je zasledil na stotine pušek in pištol s strelivom vred. Bilo je vse pod tlakom in v turnastih minareti poskrito. Vrli žandarji, se-režanci imenovani, močno stopajo turčinom na noge. Skoro vsak den pritirajo iz planin kako turško pošast v Travnik. Nedavno bilo je 10 turčinov ustreljenih, ker so katoliških staršev mladoletno hčer napadli, jo na pol ubito na ognju pekli in starše naposled silili njeno meso jesti. Grozno! Tukajšnje barake so slabe. Iztesane so iz zelenega lesa in torej vse poka in zija! Bolniki pažijo verzeli s cunjami in blatom, da se vsaj nekoliko obranijo zoper sneg, dež in veter! Podvzetnik je

polovico preveč denarjev vzdignil za barake! Ko smo v Travnik prišli, bilo je vse v groznem neredu, ulice nesnažne, blatne in rupaste, da bi si človek lahko na enkrat obedve nogi spahnil, ali pa na hrbet telebnil. Sedaj smo ulice nekoliko popravili. Jednake poprave je trebalo pri stezah. Bog vedi koliko mostov smo naredili in prelazov za vodo pod steze potegnili. Ženijski oddelek je tu veliko prestal, posebno ker mu turčini niso nič kaj radi pomagali. Morali smo jih včasih siliti na delo!

A. Kovačič.

Od sv. Jakoba v Slov. goricah. (Neporednost pri mladini) je tolika, da čujemo pritožeb na cente. Ne majhen donesek podamo čestitim bralcem „Slov. Gosp.“ tudi iz naše okolice. 8. januarja t. l. bilo je v cerkvi navadno velikonočno izpraševanje iz krščanskega nauka in pripravljanje vernikov na velikonočno spoved. Ko je bilo izpraševanje uže skončano, prideró 3 fantje, precej pijani, v hišo božjo intirjajo listkov za velikonočno spoved. Ko so se nekaterih listkov po sili polastili nekaj pa ukradli, so se pokrili, po cerkvi grdo kleli in razsajali. No, 20. marca t. l. potem dohitela je te še precej smrkave mokroušesce zaslužena kazen: prvi L. A. je moral iti v kajho sedet na 2 mesenca, drugi L. F. 6 tednov in tretji S. J. 4 tedne. Sicer pa je malo upanja, da se bodo kmalu poboljšali. Prvi je bil itak uže zaprt, drugi pa je djan bil „pod policijsko nadzorovanje“, kar je na deželi nezaslišana prikažen! Konečno še omenim, da se prebivalcem tukaj slaba godi. Dokaz temu, da se vsak teden, skoro vsak den pripeljajo kučije z gospodi, o katerih se kmalu raznese žalostni glas „grejo pa šacavat!“ Dače so velike, zadolženi smo, obresti so čezmerne, oderubi neusmiljeni, predati ne moremo ničesar več tako, kakor prej: Bog se usmili!

Od sv. Lenarta v Slov. goricah. (Gospodarstveni propad — nemškutarija). Dolgo in daleč slovijo naše Slovenske gorice. Prebivalci bili so po dognanej rešitvi in odpravi flake poprek premožni. Posestva bila so ne premala ne prevelika in lastniki nekateri jako bogati. Ali nesrečna liberalna doba nam je ovo slovensko plemstvo med kmeti skoro popolnem razdjala. Pred kakimi 10. leti začeli so denarjev lehkomišljeno zajemati iz raznih posojilnic in hralnic, sedaj pa, ko so slabe letine potegnole in cena pridelkom padla, jih hočejo silni, deloma oderuški, činži ali obresti kar uničiti. Vrh tega dobili smo brezobzirnih dohtarjev, ki vsako tožno reč poberó, in tako posilnim dražbam ni konca ne kraja. Vse je zadolženo; kmet s čisto gruntno knjigo je precej bela vrana! Malih posestnikov so uže mnogo zmenjali, sedaj pa grabi na večje kmete. Nedavno bilo je posestvo 21.000 fl. cenjeno le za 8000 fl. prodano! Žalostno pa je pri tej reči še to, da so kupci večjidel le Nemci. Slovencem ginejo tla pod nogami. Uže $\frac{1}{4}$ posestev je v okraju prišla v druge roke. Postava nam zagotavlja jednako pravico

slovenščine z nemščino pri uradih, vendar ostaja vse pri starem nemškutarskem kopitu. Uradi dpošiljajo kmetom, posebno srenjskim predstojnikom, ki so itak z rečmi obloženi, katere bi nikakor se ne smeli srenjam nalagati, same nemške dopise, ukaze itd. Predstojnik si pomaga, kakor si zna in more, in piše tudi nemški, se vé v groznej nemščini, polnej samih neumnostij, pomot in smešnic. Nam se to ne zdi tako čudno, marveč čudimo se uradom, koji nič ne rečejo zoper tako nerazumljivo deloma celó neumno nemškutarsko pisarijo. Stavimo 99 proti 1, če bo slovenski kmet pisajé slovenski kedaj tako neumnost na papir namazal in uradom doposlal, kakor kaže sledeči prepis neke uloge, kojo je slovenski predstojnik nemški načrčkal in odposlal: „An das löbliche k. k. Bezirkshauptmanschaft. Von Gefertigte Gemeindeamt Beehrt sich Uhm die Auskunft, des Mathias Welche soll Zupertokolle Genomen werden in St. Leonhard am Amtstage am Mai 1877. Wegen Zustendikeit von Gemeindeamt Unterwellischen, eben hat ein Ehliches Dochter Joh. die in Dinste Stante beim Bath. in und Befintet sich Ohnedokomete, so wird ersucht von Gefertigte Gemeinde ob Balt schon für Vater seiner Dokumete Ausgefollt wurde von die Gemeinde, weil die Dochter Eben Bitte für sich einen Zustendikeit noch Seiner Vatte zu erworben.“ Slovenski kmet pisoč slovenski ni v stanu zapisati take bedaške oslarije. Ta je mogoča le „v nemškutarski šprahi“. Uradi bi tedaj naj dopisovali slovenskim ljudem slovenski in potem ni dvomiti, da jim dojdejo, če ne vseskozi pravilno spisani, vsaj pametni, umevni slovenski odgovori.

Iz Celja. (Naša čitalnica) napravi v spomin in proslavljanje srebrne poroke Njih veličanstev presvitlega cesarja in presvitle cesarice na belo nedeljo dne 20. aprila ob 8. uri zvečer v hotela „Pri zlatem levu“ v vrtni dvorani javni pevski večer s sledečim programom: 1) J. Hayden: Cesarska himna, možki zbor. 2) A. Medved: Popotnikova pesem, zbor s tenor in kvartet solo — sè spremljevanjem zbor. 3) J. Lisinski: Prelja možki zbor. A. Nedved: Rožica, osmospev. 5) Dr. G. Ipavic: Savska, zbor s kvartet solo 6) J. Lisinski: Tuga, samospev za bas s spremljevanjem glasovira, 7) J. Kocjančič: Oblačeku, zbor s samospevom baritona, in dvospevom tenora in baritona. 8) K. Mašek: Pri zibelji, četerospev. 9) Dr. B. Ipavic: Domovini, možki zbor za bariton in tenor solo in dvospev za tenor in bariton s spremljevanjem brenččega zbor. 10) Iv. pl. Zajc: U boj, možki zbor. — Začetek ob 8. uri zvečer vstopnina za osobo 30 kr. — Čisti znesek je namenjen v podporo ubogim celjskim dijakom. Prostovoljni darovi se bojo radovoljno sprejemali. K obilni udeležbi vabi uljudno čitala. Odbor.

Od sv. Petra na Otersbahu. (Slovenski pravopis). Javno znano je, da so mnogi nemški pravopisci se hudo poganjali zavoljo nemškega

pravopisa pa še se niso zedinili v kljub toliko hvalisanej nemškej učenosti. Pa kaj nas Slovence brigajo Nemci? Skrbimo le sami za sebe. Slovenski pravopis je prav priprost in lehek. Tem bolj obžalovati je, da se ga nekateri trmoglavci nalašč poprijeti nečejo pisoc svoja imena po starej nemškutarskej šegi n. pr. Schelessnigg. Še celó v gimnazijalnih svedočbah beremo čista slovenska imena pokvekana n. pr. Pollitsch namesto Polič. Vallenčag itd. To je zares bedast pravopis! Učitelji in odgojniki slovenske mladine! ne trpinčite s tako pisarijo slovenščine! A. Č.

Politični ogled.

Astrijske dežele. Dnes teden t. j. 24. apr. bodo naš svitli cesar obhajali 25letnico svoje poroke z bavarsko princesinjo Elizabeto. Svečanosti pri tej priliki bodo povsod, največje na Dunaju, kder se bodo od 19—24 aprila sprejemale čestitajoče deputacije itd. Državni zbor snide se še ta teden k svojemu poslednjemu delu. Potem bodo volitve. Liberalci se uže pripravljajo, posebno na Českem, kder so osnovali v Pragi centralni volilni odbor in izdali volilni načrt, v katerem razglašajo, kaj hočejo sedaj volilcem obetati, da bi od jih bili voljeni. Toda načrt je precej šepav in niti liberalnim vladinim listom ne ugaja. To je imenitno, ker kaže vedno večji razdor v liberalnem ustavovernem nemškem taboru. Slovenci na Štajerskem bodemo g. Hermana in g. dr. Vošnjaka zopet prosili, da prevzameta kandidaturo; hvaležno ljudstvo neče pogrešati med svojimi zastopniki toliko zaslužna in spretna boritelja. V Mariboru pa imamo nalog znanemu Seidlu še krono državnega poslanstva iz glave potegniti, če ne bo sam rad šel v politični pokoj! V Ljubljani so Slovenci pri volitvi za mestni zastop v 3. razredu sijajno zmagali! Slava! Dežmanovi nemčurji so hudo propali! — V Bukovini razsaja četa tolovajev strašno. Morali so vojaki iti nad nje. Mesenca maja bodo pri vojaki velike spremembe in povišanja, med novimi oficirji bo tudi več Slovencev! Za nesrečno mesto Szegedin je se nabralo 1,112.000 fl. Erdeljski katoliški škof Fogorassy je 30.000 fl. daroval za šole. Železniški most črez Savo v Brodu je prenizko nastavljen: parobrodi ne bodo mogli pod njim dalje, če bo Sava količkaj napeta.

Nova Avstrija. Za stavljenje katoliške cerkve v Banjiluki so cesar podarili 1000, za ono v Rami pa 1500 fl. V Sarajevu so ustrelili Mulo Begoviča, ker je trgovca Lehnerja blizu Vranduka umoril, in Haso Bataroviča, ki je ravno tam ubil in izropal italijanskega konzula Perroda! Začasna vlada pod vojvodom Württembergom je preveč pod magjarskim uplivom in je proglasila turškega generala Omerpaše razglas od l. 1859 ter mohamedanskim begom in agam potrdila vse pravice. Kristijani so tedaj zopet tlakarji in rabotarji, kakor prej. Mnogi se uže selijo proč od nas v Črnogoro!

Vnanje države. Ves svet pretresuje žalostna novica, da se je tretji Slovan našel, ki je svojega carja hotel umoriti. Velikonočni pondeljek ob 9. uri zgodaj je ruski car Aleksander II. v Petrogradu šel sprehajat. Brž sreča mladega, dobro oblečenega moža. Ta se ustavi, izvleče revolver, nameri v carja in sproži 4krat zaporedom, dokler ga niso zgrabili in na tla vrgli. Car je ostal nepoškodovan, kroglje so se zarile v steno bližnjaj hiši! Kdo je zločinec, še se prav ne ve. Hotel se je zastrupiti, pa so mu po sili vlili nasprotne vrčivce. Ves ruski narod, vsi vladarji čestitajo carju, da je smrti tako čudovito všel! Pravijo, da je zločincu ime Sokolov, učitelj, in da je od nihilistov bil nad carja poslan! Sultan ni dovolil, da bi evropski vojaki zasedli Rumelijo, rajši je kristijana Alekopašo proglasil za svojega namestnika v Rumeliji. Ali Bolgari utegnejo tega izvoliti za svojega kneza in tako bi Bolgarija bila vendarle združena v klub vsemu upiranju Magjarov in turkoljubov! Albanci so šli italijanskega kralja prosit, naj jih sprejme pod svoje pokroviteljstvo. Sveto deželo z Jeruzalemom vred je sultan judu Rothschildu zastavil za 200 milijonov. Egipčovski vice-kralj je angleške in francoske jeroabe izgnal, ker so večno le na to gledali, kako bi se velike oblasti za posojene denarje redno plačevale. Zulu-Kafri so Angleže zopet grdo natepli; 12. marca je 4000 divjakov zalezlo 140 Angležev, vse posekalo in zajelo mnogo vozov s živčjem in strelivom. Samo 1 lajtnant in 39 mož je srečno pete odneslo.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradača do Sarajeva.

(Dogočki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XVII. Ker se je meni v tabor mudilo, skrbel je hišni gospodar, da smo zamogli v kratkem k mizi sest. Stregel nam je gibčen mladenič, ki je imel na pol obrito glavo tako, da so mu na temenu rasli dolgi lasje, katerih gosta kita mu je plahutala po zatilniku in širokih plečah. Stal je kakor jag-njed ravno za našimi hrbti, pazeč na vsakega gosta. Da se je nož ali krožnik le maličko genil iz pravega mesta, uredil ti ga je bliskoma. Ponudila se nam je riž-juha, govedina s friškim fažolom, pečen kokot z neko zelenjadjo, katero so zvali: šalato. Ali meni se je zdelo, da grizem orehovo ali jelševo listje, tako je bila „šalata“ gorjupa, neokusna. Dobro, da je stal glinast vrč vode pred menoj, s katero sem si pogasil ta pekoči ogenj na jeziku. Po dovršenem obedu smo pili črno kavo, ktere ne more pogrešati pravi Bošnjak, bodi kristijan bodi mohamedan.

Turčin je postal med obedom nenavadno besedljiv in zgovorljiv. Nikoli mu ni hotelo vprašanj zmanjkati. Posebno rad bil bi znal, kako se bode mohamedanom godilo pod novo vlado. Po